

Sygn. akt V U 1467/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2014 r. w Kaliszu

odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 13 kwietnia 2012 r. Nr (...)

w sprawie H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie kapitału początkowego

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 13 kwietnia 2012 r. znak (...) w ten sposób, że ustala, iż podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne odwołującego H. M. przy ustaleniu wartości kapitału początkowego za 1988 r. - stanowi kwota 523034 zł., a za 1989 r. - kwota 723357 zł.

2. nie obciąża organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego w sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił H. M. przeliczenia wartości kapitału początkowego z uwzględnieniem zarobków zastępczych z okresu 28.04.1988 r. – 30.10.1989 r., dalszego okresu ubezpieczenia po odbyciu służby wojskowej, a przed podjęciem pracy – okresu niewykonywania pracy po zakończeniu pracy na budowie eksportowej.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył H. M. wnosząc o jej zmianę i przeliczenie wartości kapitału początkowego z uwzględnieniem zakwestionowanych przez ZUS wielkości.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 24 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do obliczenia wartości kapitału początkowego za okres 28.04.1988 – 30.10.1989 przyjął zarobki zastępcze pracownika J. W. a w pozostałym zakresie odwołanie oddalił.

Od powyższego wyroku w części uwzględniającej odwołanie apelację wniósł organ rentowy. Od części oddalającej odwołanie apelację wniósł H. M.. Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2013 r. oddalił apelację H. M.,

a z apelacji organu rentowego uchylił zaskarżoną przez organ część wyroku i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania.

Ponownie rozpoznając sprawę, sąd ustalił co następuje:

Odwołujący H. M.urodzony dnia (...), podjął zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) w K.od dnia 1 lipca 1975 r. początkowo na stanowisku mechanika napraw pojazdów. W 1981 r. powierzono odwołującemu stanowisko brygadzysty warsztatowego. W 1982 r. odwołujący uzyskał uprawnienie w zakresie spawania gazowego i elektrycznego. Od stycznia 1988 r. ustalone zostało dla odwołującego wynagrodzenie zasadnicze obliczone według stawki 10 kategorii IV tabeli w kwocie 137 zł. na godzinę. Od dnia 28 kwietnia 1988 r. odwołujący rozpoczął pracę za granicą w ramach tzw. budownictwa eksportowego mając zawartą umowę o pracę za granicą z innym podmiotem. W macierzystym zakładzie odwołujący miał urlop bezpłatny. W takim charakterze odwołujący pracował do dnia 30 października 1989 r. (dowód: akta osobowe odwołującego).

Inny pracownik Przedsiębiorstwa – J. W. przyszedł do pracy w zakładzie w 1983 r. na zasadzie porozumienia zakładów pracy. Powierzone zostało mu stanowiska mechanika w tym samym dziale co w przypadku odwołującego. W styczniu 1988 r. przyznana stawka wynagrodzenia to 9 kategoria IV tabeli w kwocie 133 zł. na godzinę. W lipcu 1988 r. J. W. przyznano stawkę w kwocie 197 zł. na godzinę, od lutego 1989 r. – stawkę 260 zł. na godzinę. Z dniem 16 października 1989 r. powierzono odwołującemu obowiązki brygadzysty warsztatów (dowód: akta osobowe J. W.).

Odwołujący za okres 01.01. – 28.04.1988 r. osiągnął w Przedsiębiorstwie wynagrodzenie w łącznej kwocie 261 599 zł. (dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w aktach ZUS).

Wynagrodzenie zasadnicze J. W. w okresie maj – grudzień 1988 r. wyniosło 211 875 zł. W tym czasie wypłacono także pracownikowi premie na łączną kwotę 40 654 zł. i dodatek stażowy na kwotę 8 906 zł. Pobrane w okresie styczeń – październik 1989 r. przez J. W. wynagrodzenie zasadnicze to kwota 566 136 zł., premie – 113 227 zł., dodatek stażowy – 43 994 zł. (dowód: karta rocznego wynagrodzenia J. W. w aktach sprawy).

Obowiązujące w Przedsiębiorstwie zasady premiowania regulowały prawo każdego pracownika do premii ustalanej jako określony procent wynagrodzenia zasadniczego po wykonaniu przez załogę zadań planowych. Za okres obejmujący lata 1988 – 89 nie było przypadków pozbawiania pracowników realizujących zadania planowe premii. Każdy pracownik miał także prawo do dodatku stażowego (dowód: zeznania świadka G. S.).

Ustalając powyższe okoliczności, sąd dał wiarę zeznaniom świadka G. S. oraz danym zawartym w dokumentach złożonych do akt osobowych odwołującego oraz wskazanego przez odwołującego J. W.. Sąd dał wiarę także kartom rocznego wynagrodzenia J. W., ale tylko w odniesieniu do kwot umieszczonych w konkretnym polu pierwszorazowo. Obok tych kwot w danym polu była jeszcze dopisana jedna kwota. Kwoty te dopisane były co najmniej w następnym roku albowiem przy podsumowaniu zarobku za cały rok, tak dopisane kwoty nie obejmują sumy wynagrodzenia. Gdyby te kwoty dopisywane były przy kolejnych przeszeregowaniach dokonywanych z datą wsteczną to przy obliczeniach rocznych kwoty te byłyby sumowane z tymi, które wpisane były pierwotnie a następnie doliczane do kwot z kolejnych miesięcy. Takie obliczenia odnoszące się co najmniej do okresu pierwszego półrocza danego roku zwiększałyby obliczoną sumę wynagrodzenia za dany rok. Tymczasem podsumowanie roczne wskazuje na składniki tylko te, które napisane były pierwotnie. W tych warunkach ta część kart z naniesionymi dopiskami nie mogła zostać uznana za wiarygodny materiał dowodowy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 174 ust. 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 162 poz.1118 z późn. zm.) podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach odpowiednich przy ustalaniu wysokości emerytury. Przepisy art. 53 cytowanej wyżej ustawy wskazują, iż wysokość zarobków wpływa na wysokość emerytury a tym samym również na wysokość kapitału początkowego. Wysokości emerytury ustala się bowiem po obliczeniu podstawy wymiaru emerytury a ta w myśl przepisu art. 15 ust. 4

ustawy obliczana jest od podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Zgodnie z przepisem § 10 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent, jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. – podstawę wymiaru emerytury stanowią kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę. Ustalając podstawę wymiaru kapitału za okres od dnia 28 kwietnia 1988 r. do października 1989 r. ZUS pominął wypłacone innemu pracownikowi zatrudnionemu na podobny stanowisku co odwołujący przed wyjazdem za granicę wynagrodzenie, przyjmując do obliczeń kwotę wynagrodzenia minimalnego z tego okresu. Tymczasem przywołana przy dokonywaniu ustaleń faktycznych dokumentacja pozwala na przyjęcie porównywalności zarobków odwołującego i J. W., albowiem obaj mieli porównywalne stanowiska i z taką samą stawką wynagrodzenia zasadniczego. Zachowały się także karty rocznego wynagrodzenia J. W.. Istniały więc warunki aby zarobki tej osoby posłużyły do ustalenia podstawy wymiaru składek odwołującego za okres jego pracy za granicą. To tzw. wynagrodzenie zastępcze za okres 24.04 – 31.12.1988 r. nie było niższe niż kwota 261 435 zł. co po zsumowaniu z udowodnioną kwotą pobranego wynagrodzenia za okres zatrudnienia w kraju (261 599 zł.) sprawi o rocznej podstawie wymiaru składek na kwotę 523 034 zł. Za okres styczeń – październik 1989 r. podstawę wymiaru składek stanowi kwota 723 357 zł. jako suma wskazanych w części opisującej stan faktyczny kwot wynagrodzenia zasadniczego, dodatku stażowego i premii.

Mając zatem na uwadze wyżej poczynione rozważania zaskarżona decyzja podlegała zmianie jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach sąd orzekł w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. przyjmując, iż dopiero w postępowaniu odwoławczym została wskazana podstawa w postaci zarobków zastępczych za okres pracy za granicą. Odwołujący składając w lutym 2011 r. wniosek o ponowne przeliczenie kapitału początkowego, w ogóle nie powołał się na zarobki zastępcze innego pracownika. Wskazał jedynie na okres pracy za granicą. W tych warunkach ZUS nie miał jakichkolwiek podstaw aby za objęty badaniem okres przyjąć inne kwoty niż kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowniczego. W ocenie sądu jest to szczególnie przypadek pozwalający na nieobciążenie strony przegrywającej poniesionymi przez odwołującego kosztami zastępstwa procesowego za I instancję przy ponownym rozpoznaniu sprawy.